

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. gen. broni K. ŚWIERCZEWSKIEGO

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OPK
KATEDRA TAKTYKI WOJSK OPK

JAWNE

* 000001

plk dr Józef SMOTER

**METODYKA WYPRACOWANIA DECYZJI
PRZEZ DOWÓDCĘ ODDZIAŁU (ZT)
WOJSK OPK**

49562

WARSZAWA

styczeń - 1978 r.

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. gen. broni K. ŚWIERCZEWSKIEGO

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OPK
KATEDRA TAKTYKI WOJSK OPK

JAWNE

* 000001

plk dr Józef SMOTER

**METODYKA WYPRACOWANIA DECYZJI
PRZEZ DOWÓDCĘ ODDZIAŁU (ZT)
WOJSK OPK**

49562

WARSZAWA

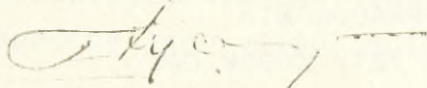
styczeń - 1978 r.

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. gen. broni K. ŚWIERCZEWSKIEGO

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OPK
KATEDRA TAKTYKI WOJSK OPK

" ZATWIERDZAM "

SZEF KATEDRY TAKTYKI WOJSK OPK

płk nawig. dr Jerzy FIJAŁKOWSKI

Dnia " " 1978 r.

Przeklas. -

prot. 1 z dn. 2.01.97

Jus -

płk dr Józef SMOTER

JAWNE

egz. nr 4...

METODYKA WYPRACOWANIA DECYZJI PRZEZ
DOWÓDCĘ ODDZIAŁU /ZT/ WOJSK OPK

W A R S Z A W A

styczeń 1978 r.

S P I S T R E Ś C I
=====

str.

W S T Ę P

I. OGÓLNE WYMAGANIA W ZAKRESIE WYPRACOWANIA
DECYZJI PRZEZ DOWÓDCĘ ODDZIAŁU /ZT/ WOJSK OPK. .

II. ANALIZA ZADANIA

III. OCENA SYTUACJI

IV. DECYZJA

V. ORGANIZACJA PRACY DOWÓDCY I SZTABU PODCZAS
WYPRACOWANIA DECYZJI I POSTAWIENIA ZADAŃ

Z A K O Ń C Z E N I E

W S T Ę P
=====

Powzięcie decyzji przez dowódcę w pełni uzasadnionej i we właściwym czasie oraz doprowadzenie jej do wykonawców spełnia pierwszorzędną rolę w procesie dowodzenia podległymi wojskami.

Wypracowanie decyzji - to złożony twórczy proces poznawczy, na podstawie którego dowódca ustala cel działania bojowego i sposoby jego osiągnięcia.

Decyzja dowódcy stanowi podstawę dowodzenia wojskami. Zawiera ona ukierunkowane dane w zakresie wszystkich ważniejszych przedsięwzięć związanych z działalnością podległych wojsk, jak i samego dowódcy, a także jego sztabu i szefów służb w celu zabezpieczenia wykonania zadania bojowego.

Danymi wyjściowymi do wypracowania i powzięcia decyzji może być nie tylko zadanie bojowe postawione przez przełożonego, ale również powstała sytuacja bojowa, która wymaga natychmiastowego określenia sposobu działania wojsk w celu skutecznego przeciwstawienia się przeciwnikowi. Decyzje dowódca podejmuje nie tylko dla realizacji zadania bojowego, ale również dla wykonania innych przedsięwzięć na przykład w zakresie pełnienia dyżurów bojowych, utrzymania wojsk w wysokim stopniu gotowości bojowej itp.

Najbardziej skomplikowanym procesem poznawczym jest wypracowanie i powzięcia decyzji dla wykonania zadania bojowego. Wynika to z konieczności realizacji przeciwstawnych celów oraz z charakteru współczesnych działań bojowych charakteryzujących się dużą dynamicznością szybko zmieniającą się sytuacją powietrzną, zwalczaniem różnych celów powietrznych, szybkim przenoszeniu głównego wysiłku wojsk na cele powietrzne zagrażające podstawowym obiektom itp. Od dowódcy oddziału /ZT/ wojsk OPK wymaga się umiejętności, jaka zasada, w określonym terminie powzięcia prawidłowej decyzji dla wykonania zadania bojowego z uwzględnieniem otrzymanego zadania bojowego, sytuacji bojowej /powietrznej/, możliwości bojowych podległych wojsk.

Decyzję dowódca podejmuje osobiście, jednak w toku jej wypracowania korzysta z pomocy oficerów sztabu i szefów służb, którzy przygotowują propozycje i wnioski z oceny sytuacji i kalkulacji operacyjno-taktycznych. Dlatego mówiąc o metodyce^{1/} wypracowania decyzji przez dowódcę, należy widzieć udział w tym procesie również oficerów sztabu i szefów służb.

W praktycznej działalności bojowej i szkoleniowej dowódców oraz sztabów oddziałów i związków taktycznych wojsk OPK została wypracowana i jest powszechnie stosowana metodyka wypracowania decyzji. Decyzja powstaje w świadomości dowódcy w rezultacie złożonego procesu poznawczego, prowadzonego podczas analizy zadania bojowego /otrzymanego od przełożonego/ i oceny sytuacji. Ponieważ wypracowanie wniosków i danych do decyzji z zasady odbywa się kolektywnie, dlatego nie tylko dowódca, ale także wszyscy oficerowie sztabu i szefowie służb zobowiązani są znać metodykę jej wypracowania.

Metodykę wypracowania decyzji przez dowódcę nie należy traktować jako szablonu. Metody^{2/} pracy dowódcy powinny odpowiadać konkretnej sytuacji taktycznej /powietrznej/ i w każdym przypadku zapewniać maksymalną skuteczność dowodzenia podległymi pododdziałami.

1/ Metodyka - zbiór wytycznych dotyczących sposobów postępowania, które należy stosować przy wykonywaniu określonej pracy /wypracowania decyzji/ lub osiągnięcia określonego celu.

2/ Metoda - sposób postępowania, /dobór rodzaju działania i kolejność czynności składowych działania złożonego, jakim jest organizacja działań bojowych przez dowódcę i sztab/ świadomie stosowany /lub przyjęty do stosowania/ z możliwością powtarzania go we wszystkich przypadkach danego typu /np. podczas organizacji działań bojowych w skrajnie ograniczonym czasie/.

I. OGÓLNE WYMAGANIA W ZAKRESIE WYPRACOWANIA DECYZJI PRZEZ
=====
DOWÓDCĘ ODDZIAŁU /ZT/ WOJSK OPK
=====

W decyzji do działań bojowych dowódca określa zamiar działań /cel działań i sposoby jego osiągnięcia/, zadania bojowe dla podległych wojsk, kolejność i sposoby ich wykonania, sposoby współdziałania oraz główne przedsięwzięcia w zakresie zabezpieczenia działań bojowych i kolejność ich realizacji. Cel działań bojowych z zasady ustala przełożony, a sposoby jego osiągnięcia tj. sposoby wykorzystania sił i środków podczas wykonywania zadania bojowego powinien ustalić dowódca.

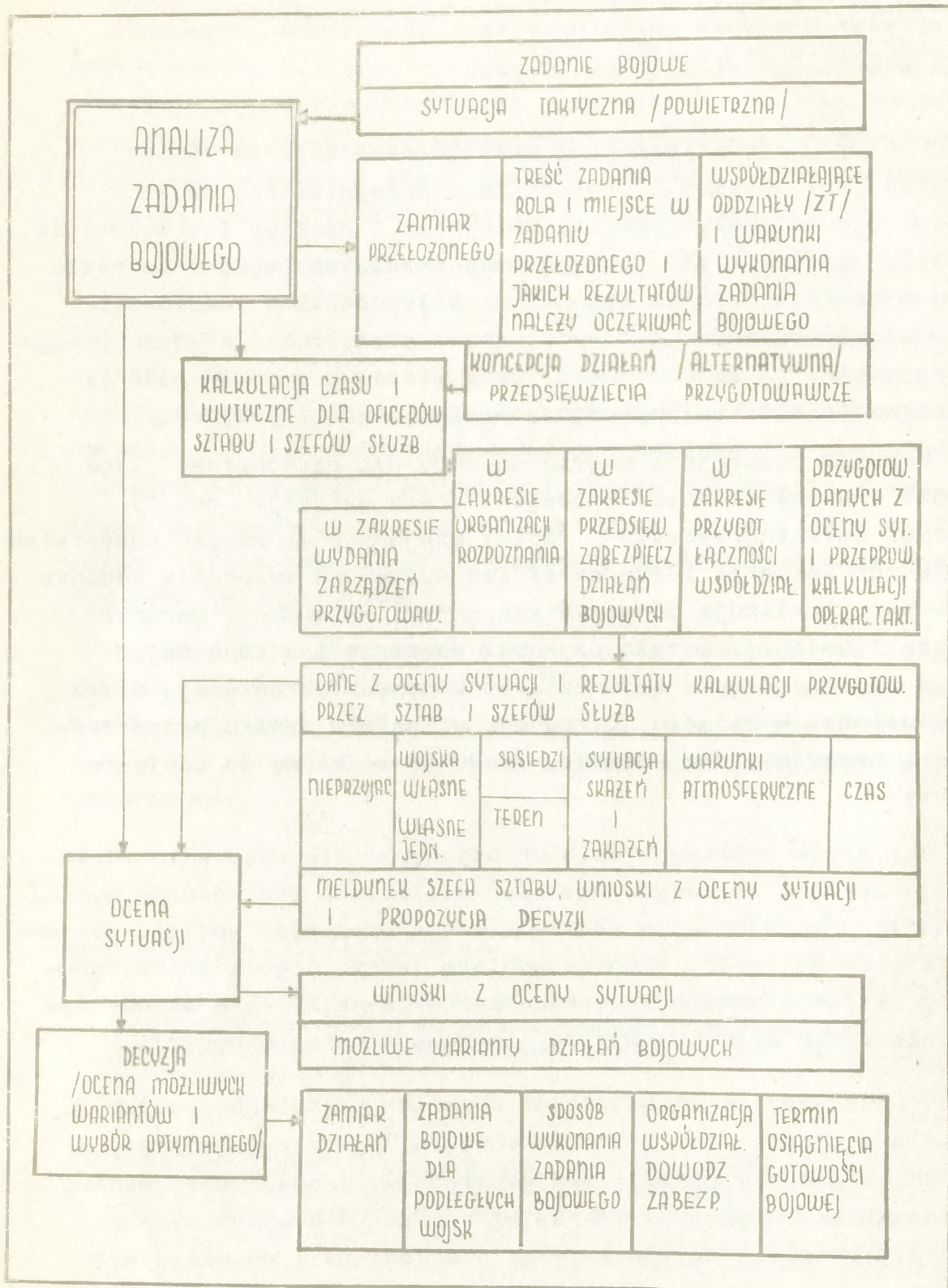
Decyzja powstaje w umyśle dowódcy nie natychmiast, lecz w toku analizy zadania bojowego i oceny sytuacji, rys.1. Dowódca ustala przyczyny i skutki wzajemnych powiązań wszystkich elementów sytuacji i charakter ich wpływu na wykonanie zadania bojowego. Analizuje on wszystkie cechy, parametry, warunki sytuacji bojowej, ustala czynniki dodatnie i ujemne mające wpływ na osiągnięcie celu działań bojowych określonego przez przełożonego w zadaniu. Otrzymane wnioski w wyniku przeprowadzonej pracy myślowej dowódcy stanowią podstawę do podjęcia decyzji.

Wariantów możliwych działań bojowych, dla wykonania określonego zadania bojowego, może być wiele, ale ich końcowe wyniki w każdym przypadku będą różne. Dlatego oceniając możliwe warianty działań bojowych, dowódca wybiera jeden, jego zdaniem optymalny, który w danych warunkach zapewnia największe szanse wykonania zadania. W tym wyraża się sens powzięcia decyzji.

Proces wypracowania decyzji powinien przebiegać według określonego schematu, który zapewniłby logiczny ciąg pracy dowódcy a decyzja przybierała konkretną i jasną formę, według zagadnień składających się na jej treść. Od dowódcy wymaga się, aby powziął decyzje w pełni uzasadnioną i we właściwym czasie.

Prawidłowa decyzja powinna :

- odpowiadać zamiarowi działań przełożonego ;

RYS. 1 TREŚĆ I KOLEJNOŚĆ PRACY DOWÓDCY PODCZAS WYPRACOWANIA DECYZJI.

- odpowiadać swoim możliwościom bojowym ;
- zapewniać jak najefektywniejsze wykonanie zadania bojowego w najbardziej skomplikowanych sytuacjach.

Oddział lub związek taktyczny ~~wojsk~~ wojsk OPK wykonuje tylko część ogólnego zadania realizowanego przez związek operacyjno-taktyczny czy operacyjny wojsk OPK. Dlatego niezbędnym jest, aby jego działania były podporządkowane jednemu celowi i planowi działań bojowych oraz woli dowódcy nadrzędnego, która została wyrażona w jego zamiarze i zadaniu bojowym postawionemu określone-emu oddziałowi czy też związkowi taktycznemu wojsk OPK.

Powzięta decyzja przez dowódcę powinna zawsze uwzględniać możliwości bojowe sił i środków będących w jego dyspozycji, a także przewidywania wykorzystania ich w pełnym zakresie. Decyzja która uwzględnia możliwości bojowe wojsk własnych stanowi realną podstawę wykonania planów i zamiarów dowódcy w złożonych warunkach sytuacji bojowej.

Decyzja powinna również zapewniać optymalne wykonanie zadania bojowego. Za główne kryteria optymalnego wykonania zadania bojowego, a tym samym właściwie powziętą decyzję, można przyjąć straty zadane przeciwnikowi, rozchód sił i środków na wykonanie zadania i przypuszczalne straty wojsk własnych w toku działań bojowych. Oczywiście za optymalną decyzję należy uznać taką, która zapewnia osiągnięcie celu działań bojowych w określonym czasie poniesieniu minimalnych strat przez wojska własne i przy użyciu minimalnej ilości sił i środków, a jednocześnie zadaniu maksymalnych strat przeciwnikowi.

Decyzja powinna być nie tylko w pełni uzasadniona, ale powzięta we właściwym czasie, z takim wyliczeniem, ażeby dowódcy podwładni po otrzymaniu zadania bojowego rozpodzadzali dostateczną ilość czasu na pełne przygotowanie podległych wojsk do wykonania zadania w nakazanym terminie.

Decyzje dowódca podejmuje osobiście i jest on w pełni za nią odpowiedzialny. Aby dowódca mógł podjąć w pełni uzasadnioną i we właściwym czasie decyzje, wymaga się od niego głębokiej znajomości zasad prowadzenia współczesnej walki, danych taktyczno-bojowych środków walki ich możliwości i sposobów użycia, taktyki działań środków napadu powietrznego nieprzyjaciela oraz

sposobu wykorzystania wojsk własnych i współdziałających. Musi on także zawsze znać aktualną sytuację wojsk własnych i przeciwnika oraz umieć zastosować odpowiednią metodykę wypracowania decyzji.

Powzięcie decyzji przedstawia sobą złożony proces poznawczy. Dlatego powyższego problemu nie można rozwiązać stosując jedną metodę poznawczą. Dowódca zmuszony jest stosować różne metody poznawcze: dialektyczną, logiczną, matematyczną.

M e t o d a d i a l e k t y c z n a umożliwia dowódcy analizę złożonych sytuacji, trafne prognozowanie dalszego rozwoju wydarzeń i organizowanie działań bojowych.

Podczas wypracowywania decyzji ważną rolę spełnia :

- obiektywność poznania ;
- wszechstronne rozpatrywanie sytuacji ;
- analizowanie stron dodatnich i ujemnych oraz ujawnianie ich wzajemnego oddziaływania ;
- powiązanie w jedną całość ilościowej i jakościowej analizy rozpatrywanych zagadnień ;
- rozpatrywanie zagadnień w ich ciągłym rozwoju, co pozwala prognozować rozwój sytuacji bojowej ;
- wykorzystywanie doświadczeń zdobytych podczas działań bojowych i ćwiczeń.

M e t o d a l o g i c z n a umożliwia dowódcy głęboką analizę i uogólnienie sytuacji bojowej oraz przewidywanie rozwoju wydarzeń. Może tu stosować analizę i syntezę, abstrakcję i uogólnienie, indukcję i dedukcję, analogię itp.

A n a l i z a l o g i c z n a polega na tym, że dowódca w myśli dzieli sytuację na poszczególne elementy /przeciwnika, wojska własne/, poddaje je wszechstronnej analizie, ustala ich wpływ na wykonanie zadania bojowego. Poszczególne elementy sytuacji rozpatruje się w powiązaniu z otrzymanym zadaniem i sytuacją bojową, uogólnia wnioski częściowe, ustala ich współzależność z ujawnianiem zauważonych sprzeczności. Dokonując więc tu syntezy logicznej wszystkich elementów sytuacji na podstawie wniosków częściowych i formułuje wnioski ogólne.

A b s t r a k c j a jest jedną z podstawowych operacji myślowych dowódcy, polegającą na pomijaniu w myśli pewnych składników, cech lub relacji określonej sytuacji bojowej, jako nieistotnych w danych rozważaniach. Operacja ta jest ściśle związana z wyodrębnieniem za pomocą uwagi innych cech lub relacji tej sytuacji bojowej uznanych za istotne i może mieć charakter abstrakcji izolującej lub abstrakcji generalizującej.

Abstrakcja izolująca polega na myślowym izolowaniu pewnych składników, cech lub relacji danej sytuacji bojowej w celu ułatwienia jej dalszej analizy. Na przykład podczas planowania walki z desantem powietrznym przeciwnika, którego rzut szturmowy dokonał lądowania, dowódca w toku oceny sytuacji może skupić główną uwagę na uniemożliwieniu lądowania rzutu następnego, sposobie wykorzystania sił i środków do wykonania tego zadania, nie biorąc pod uwagę problemu likwidacji rzutu szturmowego, warunków terenowych, atmosferycznych itp. Abstrakcja izolująca, jako metoda logicznego rozumowania stanowi niezbędny element każdego postępowania badawczego dowódcy.

Abstrakcja generalizująca polega na myślowym wyodrębnieniu cech wspólnych pewnemu zbiorowi sytuacji bojowych i na generalizacji myślowej tych cech. Pozwala ująć w jednym akcie poznawczym wielkość sytuacji np. powietrznych mających jakoś cech wspólną tworzyć w ten sposób pojęcie ogólne. Na przykład podczas analizy możliwych nalotów lotnictwa przeciwnika dowódca wyodrębnia takie ich cechy jak: loty grup uderzeniowych pod osłoną zakłóceń radioelektrycznych i lotnictwa myśliwskiego, manewrujących prędkością i wysokością itp. A zatem dowódca może stwierdzić ogólnie, że naloty zmasowane, małych grup lotnictwa, loty rozpoznawcze itp. posiadają cechy wspólne a więc wszystkie naloty lotnictwa przeciwnika wykonywane będą pod osłoną z zastosowaniem manewru.

Abstrakcja jest więc operacją myślową warunkującą rozwój naukowego poznania rzeczywistej sytuacji bojowej /powietrznej/. Będąc koniecznym elementem każdego procesu myślowego dowódcy wiąże się ona ściśle z innymi operacjami myślowymi, jak np. analizą, syntezą, porównaniem i uogólnieniem.

U o g ó l n i e n i e występuje podczas studiowania sytuacji i pozwala na rozpatrzenie poszczególnych jej elementów na

tle prowadzonych działań oraz odpowiednio do postawionego celu korygowania działań bojowych wojsk. Należy dążyć do ustalenia przyczynowo - skutkowych powiązań poszczególnych elementów sytuacji, określając na tej podstawie dalszy rozwój działań. Dla ustalenia takich związków i prognoz dowódca powinien posługiwać się indukcyjnymi i dedukcyjnymi metodami wnioskowania.

W n i o s k o w a n i e i n d u k c y j n e umożliwia na podstawie poszczególnych faktów ogólnych ustalenie przyczyn powstania danej sytuacji oraz przewidywanie dalszego rozwoju działań.

W n i o s k o w a n i e d e d u k c y j n e może być stosowane wówczas, gdy na podstawie znanych przyczyn trzeba ustalić wynikające z nich następstwa, na przykład możliwości prowadzenia przez przeciwnika dalszych działań. Podstawą wnioskowania w tym przypadku powinny być wiarygodne informacje o działalności przeciwnika otrzymane z różnych źródeł rozpoznania.

W procesie wypracowywania decyzji często zachodzi potrzeba w n i o s k o w a n i a p r z e z a n a l o g i ę i tworzenia na tej podstawie hipotez. Studiując i oceniając poszczególne sytuacje, dowódca porównuje je z sytuacjami, w których już podejmował decyzje w trakcie realizowania analogicznych zadań, ustala oznaki typowe dla tego rodzaju działalności przeciwnika i na ich podstawie formułuje wnioski co do prowadzenia dalszych działań.

Podkreślić należy, że wnioskowanie indukcyjne a także wnioski otrzymane w wyniku posługiwania się analogią wymagają - mimo iż posiadają wszelkie cechy prawdopodobieństwa - ciągłego konfrontowania z rzeczywistością w miarę rozwoju sytuacji.

Osiągnięcie celu działań bojowych w dużej mierze zależy od dokładności przeprowadzonych kalkulacji, uwzględniających realne możliwości przeciwnika i wojsk własnych - m e t o d a m i m a t e m a t y c z n y m i.

Zastosowanie tych metod pozwala dowódcy i sztabowi dokładniej oceniać możliwości bojowe przeciwnika i wojsk własnych i na tej podstawie prawidłowo rozwiązywać skomplikowane sytuacje, dokonywać racjonalnego podziału sił i środków oraz wybrać od-

powiedni sposób prowadzenia działań bojowych.

Stosowanie metod matematycznych jest ściśle związane z wyposażeniem sztabów w odpowiednie urządzenia łączności i elektroniczne maszyny liczące. Za pomocą tych maszyn można w krótkim czasie dokonać wielu skomplikowanych obliczeń, obejmujących również warunki sytuacji i zadania bojowego. Zakres obliczeń, jakie należy wykonywać w czasie przygotowania danych do decyzji, zależy od charakteru otrzymanego zadania i ilości czasu posiadanego na powzięcie decyzji. W przypadku otrzymania zadania ukazującego główne elementy decyzji zakres obliczeń będzie niewielki, podobnie przy ograniczonym czasie na podjęcie decyzji zakres obliczeń powinno ograniczać się z reguły do niezbędnego minimum. Również w czasie walki zakres obliczeń będzie niewielki, a w wielu przypadkach metody matematyczne nie będą stosowane.

Wdrożenie zautomatyzowanych systemów dowodzenia oraz opracowanie i zastosowanie wartościowych programów na EMC w zakresie wypracowania decyzji pozwala na bardzo szybkie wykonanie dostatecznie dużej liczby prognoz oczekiwanego przebiegu działań. Wykorzystując zautomatyzowane systemy dowodzenia przyspieszamy proces podejmowania optymalnych decyzji, dzięki czemu możemy wyprzedzać przeciwnika w działaniach, co ma zasadnicze znaczenie w walce.

Automatyzacja procesu wypracowania decyzji nie tylko w sposób zasadniczy skraca czas podjęcia decyzji, co ma decydujące znaczenie we współczesnych działaniach bojowych, lecz również stymuluje rozwój kolektywnej działalności twórczej dowódców i sztabów, gdyż mogą w niej uczestniczyć osoby znajdujące się nawet w znacznym oddaleniu.

II. ANALIZA ZADANIA

=====

Powzięcie przez dowódcę we właściwym czasie w pełni uzasadnionej decyzji jest możliwe tylko wówczas jeżeli dokona on uprzednio wszechstronnej analizy zadania i oceny sytuacji.

Analiza zadania jest to proces myślowy w trakcie którego dowódca analizuje i poznaje zamiar działań przełożonego, zadanie, rolę i miejsce własnego oddziału /związku taktycznego/ w zadaniu przełożonego, jakie rezultaty należy osiągnąć i z kim należy współdziałać w toku wykonywania zadania bojowego. Ogólny schemat analizy zadania przedstawia rys.2.

Analiza zadania jest jednym z zasadniczych etapów pracy dowódcy przy powzięciu decyzji. Wnioski wypływające z analizy zadania stanowią obok wniosków z oceny sytuacji podstawowy element, na którym opiera się decyzja dowódcy.

Zrozumienie przez dowódcę zamiaru działań przełożonego tj. co on chce osiągnąć i jakimi metodami przewiduje to wykonać, pozwala dowódcy bardziej głęboko zrozumieć swoje zadanie, uświadomienie sobie roli i miejsca własnego oddziału /związku taktycznego/ w osiągnięciu ogólnego celu i określić wymagania w stosunku do decyzji, które zapewniłyby wykonanie zadania bojowego tak, jak to przewiduje przełożony.

Należy zaznaczyć, że dowódca nie zawsze ma możliwość w pełni uświadomić sobie zamiar działań przełożonego: np. gdy zamiast rozkazu bojowego otrzyma tylko zarządzenie. W przypadku otrzymania rozkazu bojowego, dowódca może otrzymać zadanie i decyzje przełożonego, zadanie własne i sąsiadów oraz szereg innych zagadnień, które w sumie umożliwią właściwe zrozumienie zamiaru działań przełożonego oraz rolę i miejsce oddziału w osiągnięciu ogólnego celu działań. W przypadku otrzymania zarządzenia, ilość informacji może być ograniczone i dowódca nie będzie posiadał dostatecznej ilości danych dla pełnego uświadomienia sobie zamiaru działań przełożonego. W takim przypadku dowódca ograniczy się tylko do zrozumienia zadania i jakie powinni osiągnąć rezultaty, z kim będzie współdziałał.

Zrozumienie otrzymanego zadania bojowego i celu działań, dowódca dokonuje na podstawie właściwego zrozumianego zamiaru

działań przełożonego. W tym przypadku powinien zdać sobie sprawę z tego, jakie zadanie ma oddział /związek taktyczny/ wykonać, jakie ma osiągnąć rezultaty i jak jego działania wpłyną na wykonanie zadania przez związek operacyjno-taktyczny lub operacyjny.

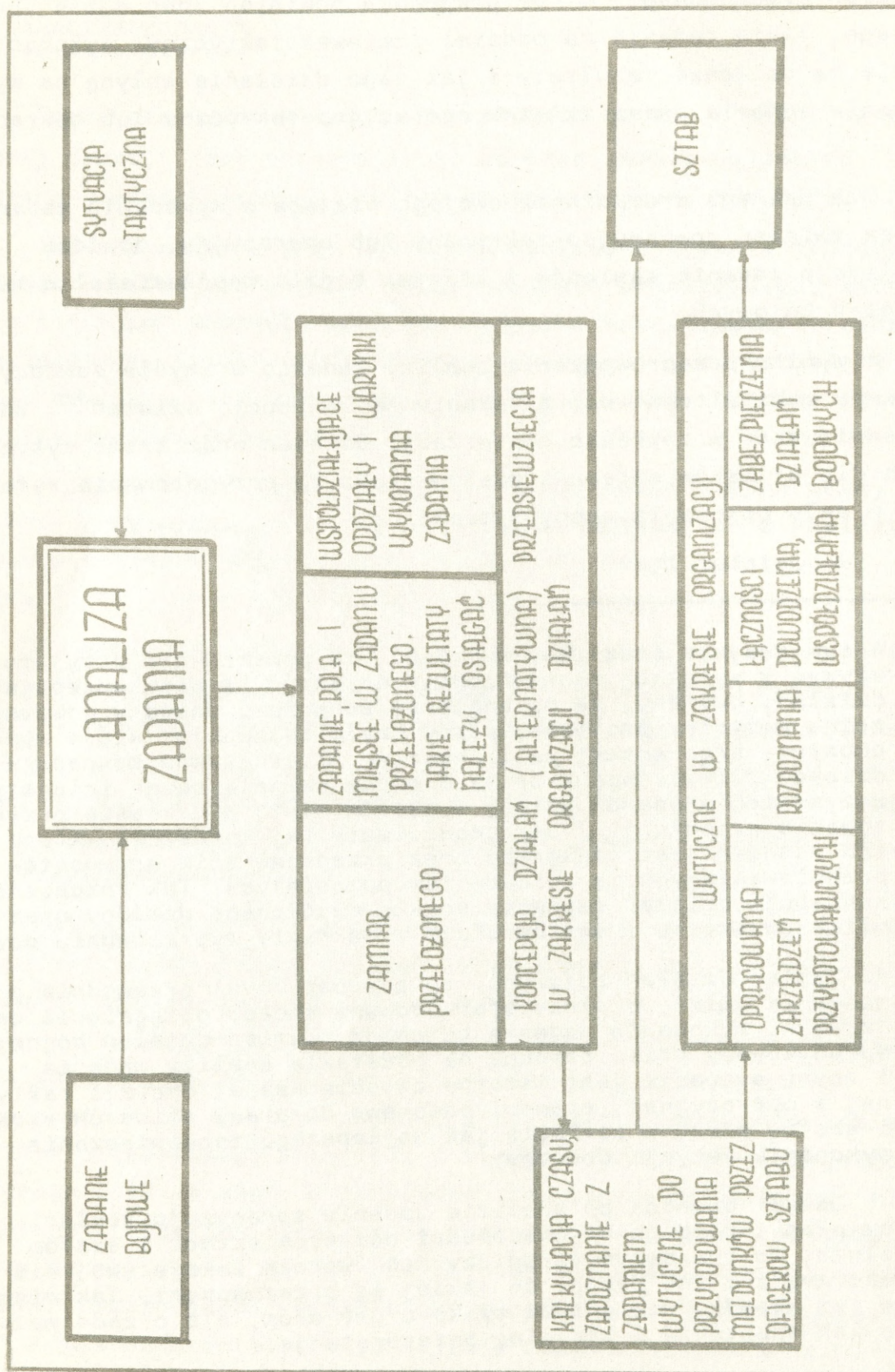
Dla pełnego zrozumienia swojego miejsca w wykonaniu zadania przez związek operacyjno-taktyczny lub operacyjny, dowódca analizuje zadania sąsiadów z którymi będzie współdziałał w toku działań bojowych.

W wyniku przeprowadzenia analizy zadania w umyśle dowódcy powinna ukształtować się alternatywna koncepcja działań^{3/}, zarys przedsięwzięć w zakresie organizacji działań oraz treść wytycznych dla oficerów sztabu i szefów służb do przygotowania referatów w celu dokonania oceny sytuacji.

3/ W tym miejscu pragniemy wyjaśnić, że powszechnie przyjęto używać w wojskach słowa "zamiar działań", a nie koncepcja działań. Uważamy, że po analizie zadania u dowódcy powstają różne pomysły, projekty, plany czyli koncepcje, które wymagają poparcia argumentami za i przeciw. Alternatywna koncepcja działań przedstawiona przez dowódcę wyzwala pełną inicjatywę wszystkich oficerów sztabu i szefów służb w zakresie przygotowania propozycji i uargumentowania tej koncepcji, która ich zdaniem jest najlepsza oraz przedstawienie argumentów przemawiających za odrzuceniem pozostałych. Tak rozumiana koncepcja działań zapewnia ścisłą współpracę dowódcy oraz oficerów sztabu i szefów służb w zakresie wypracowania decyzji.

Zamiar działań bojowych, to poprostu myśl przewodnia prowadzenia walki, ogólnie sformułowany sposób osiągnięcia celu działań, wykonanie zadania bojowego. Zamiar działań bojowych sprecyzowany przez dowódcę na podstawie analizy zadania i oceny sytuacji jest istotną częścią każdej decyzji taktycznej i operacyjnej, stanowi podstawę do pracy oficerów sztabu i szefów służb w zakresie jak najlepszego zabezpieczenia wykonania decyzji dowódcy.

Jeżeli dowódca po analizie zadania sprecyzuje zamiar działań i poda go do wiadomości oficerom sztabu i szefom służb, to tym samym ograniczy ich twórczą inicjatywę, nie skorzysta z ich pomocy do jakiej są przeznaczeni. Tak więc w tym wypadku nie chodzi tylko o grę słów, ale przede wszystkim o ich znaczenie i właściwą interpretację.

RYŚ. 2 TREŚĆ I. KOLEJNOŚĆ ANALIZY ZADANIA.

Opierając się na doświadczeniach mionionych działań, znajomości sytuacji i zadania bojowego, gdzie jest szereg elementów decyzji już określonych, dowódca formuluje koncepcję działań w której określa możliwe warianty działań, sposoby wykorzystania wojsk, przypuszczalny podział sił, środki rażenia itp. w każdym wariantcie.

W wyniku analizy zadania dowódca powinien również określić przedsięwzięcia zmierzające do zapewnienia podjęcia decyzji we właściwym czasie oraz przygotowania podwładnych do wykonania zadania bojowego. Do takich przedsięwzięć można zaliczyć: wydanie zarządzeń przygotowawczych, zorganizowanie rekonesansu, nawiązanie łączności ze współdziałającymi sąsiadami itp.

Po określeniu wyżej wymienionych przedsięwzięć dowódca dokonuje kalkulacji czasu, którym rozporządza na organizację działań bojowych.

Przykładowo można zastosować następującą metodę podziału czasu. W pierwszej kolejności ustalić wszystkie te terminy, które określił przełożony: termin gotowości bojowej, meldowania decyzji, uzgodnienia współdziałania itp. W dalszej kolejności ustalić terminy wykonania przedsięwzięć określonych przez dowódcę. Należy przyjąć zasadę, aby w miarę możliwości pozostawiać jak najwięcej czasu dla przygotowania się podwładnych do wykonania zadania.

Po przeprowadzeniu analizy zadania i kalkulacji czasu, dowódca zapoznaje oficerów sztabu i szefów służb z koncepcją działań bojowych i przedsięwzięciami, jakie należy wykonać w celu przygotowania podwładnych do wykonania zadania, udziela im wytycznych w zakresie przygotowania danych z oceny sytuacji oraz dokonania niezbędnych kalkulacji potrzebnych dla podjęcia decyzji.

Prawidłowo i szybko przeprowadzić analizę zadania, określić koncepcję działań i przedsięwzięcia w zakresie przygotowania oddziału do wykonania zadania dowódca może tylko w tych przypadkach, jeśli systematycznie otrzymuje dane o sytuacji.

Tak więc w wyniku analizy zadania u dowódcy powstaje oprócz koncepcji działań, zarys ukierunkowania przebiegu oceny sytuacji. Są to elementy wiążące analizę zadania z oceną sytuacji.

W tym wyraża się ciągłość procesu nad wypracowaniem decyzji.

III. OCENA SYTUACJI =====

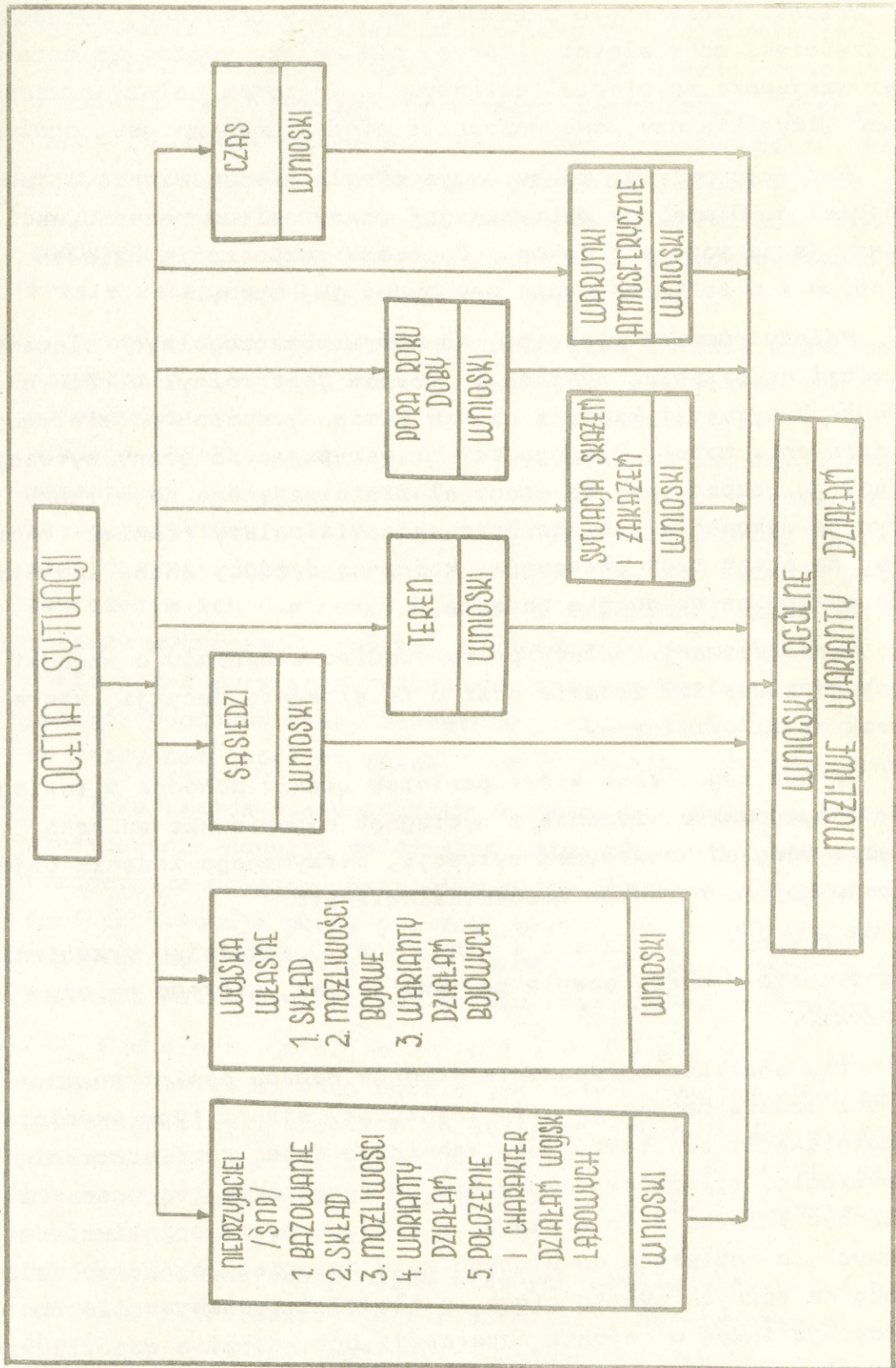
Sytuacja - to całokształt warunków składających się na prowadzenie działań bojowych w określonym rejonie i czasie. Sytuację bojową tworzą: położenie i działalność środków napadu powietznego nieprzyjaciela, wojska własne, sąsiedzi, charakter skażeń i zakażeń, teren, czas, warunki atmosferyczne, pora roku i doby dnia. Jak widzimy, sytuację tworzą różnorodne elementy o różnorodnym charakterze ich wpływu na działania bojowe.

Ocena sytuacji bojowej pozwala ustalić charakter wpływu różnorodnych warunków i okoliczności na przebieg działań, a wynikające z niej wnioski są podstawą do określenia charakteru i zakresu przedsięwzięć, które należy zastosować w celu pełnego wykorzystania warunków sprzyjających i wyeliminowania lub osłabienia warunków utrudniających działanie oddziału. Wnioski z oceny sytuacji bojowej dokonanej na tle otrzymanego zadania są obok wniosków z analizy zadania podstawą każdej decyzji.

W praktycznej działalności dowódcy można przyjąć następującą kolejność pracy w zakresie oceny sytuacji - rys.3. Pozwala ona grupować dane o sytuacji w określone zestawy jednorodnych zagadnień stanowiących jedną całość, a tym samym widzieć wzajemny ich związek, a także ekonomicznie wykorzystać czas i wszechstronnie ocenić sytuację.

Dowódca nie zawsze może wszechstronnie znać sytuację. Dokonując jej oceny faktycznie ocenia dane, które charakteryzują sytuację. Całokształt tych danych można rozpatrywać jako model informacyjny, na podstawie którego dowódca odtwarza obraz domniemanej sytuacji.

Dokonać oceny sytuacji to znaczy ustalić przyczynowo-skutkową więź wszystkich jej elementów i ich wpływ na wykonanie zadania bojowego. Z tego względu dowódca całość sytuacji dzieli na oddzielne elementy, ustala jaki wpływ ma każdy z nich na działania bojowe, określa co w związku z tym należy przedsięwziąć dla jak najpełniejszego wykorzystania sprzyjających okoliczności i jak zmniejszyć i zniwelować oddziaływanie czynników ujemnych, utrudniających prowadzenie działań tj. z każdego elementu sytuacji wyciąga wnioski. W dalszej kolejności należy poddać analizie całe elementy sytuacji i wyciąga z nich wnioski.

RYŚ. 3 KOLEJNOŚĆ I TREŚĆ OCENY SYTUACJI.

Wnioski wyciągnięte z każdego elementu ocenianej sytuacji są częściami oddzielnymi, których nie należy uważać za ostateczne, gdyż wzajemnie na siebie oddziałują. A zatem należy przeanalizować wszystkie uzyskane wnioski i sformułować wnioski ogólne.

Pamiętać należy, że sytuacja ciągle ulega zmianie i jest dynamiczna. Dlatego w procesie jej oceny należy przewidywać zmiany jakie mogą się dokonać do czasu rozpoczęcia działań bojowych i w takim aspekcie dokonywać jej oceny.

Należy również pamiętać, że wpływ poszczególnych elementów sytuacji na przebieg wykonania zadania jest różny. W różnych warunkach sytuacji każdy z nich w odmienny sposób oddziałuje na działanie wojsk. Dlatego też przystępując do oceny sytuacji należy ją rozpoczynać od oceny elementu mającego największy wpływ na wykonanie zadania bojowego. Nie należy również tracić czasu na ocenę tych elementów, które są dowódcy znane lub nie mają wpływu na wykonanie zadania.

Ocenę sytuacji należy przeprowadzać w oparciu o wnioski uzyskane z analizy zadania oraz o te elementy decyzji, które już określił przełożony.

Oprócz tego, dane które powinien ocenić dowódca z takiego czy innego punktu widzenia i wyciągnąć odpowiednie wnioski zależeć będą od konkretnej sytuacji, otrzymanego zadania bojowego, rodzaju wojsk, warunków współdziałania itp.

O c e n a p r z e c i w n i k a : oceniając przeciwnika powietrznego dowódca ocenia go jako obiekt, którego należy zniszczyć.

Przy analizie ugrupowania środków napadu powietrznego dowódca ocenia bazowanie jego lotnictwa, stan i typy samolotów na lotniskach, ich taktyczno-techniczne dane, rozmieszczenie i możliwości stanowisk dowodzenia. W rezultacie tej oceny należy wyciągnąć wnioski o lotniskach, z których można oczekiwać działań bojowych, o rubieżach do których może dolecieć lotnictwo działające na różnych wysokościach, o ilości i typach samolotów mogących działać w rejonie obserwacji brt, strefie odpowiedzialności plm czy par.

W celu kreślenia charakteru działań ŚNP nieprzyjaciela należy dokonać analizy możliwych celów i zadań jakie postawi

sobie przeciwnik w konkretnej sytuacji wariantów nalotów, ugrupowania sił w powietrzu, możliwości stosowania zakłóceń radioelektronicznych, taktyki pokonania naszego systemu OPK. W świetle tej oceny należy ustalić prawdopodobny czas dokonania nalotu, przypuszczalne kierunki, czas trwania nalotu, skład poszczególnych fal i odstępy między nimi, ilość sił do odparcia nalotu, określić rubieżę wprowadzenia do walki lotnictwa myśliwskiego, kolejność narastania sił, przedsięwzięcia w zakresie zabezpieczenia ciągłości dowodzenia.

Przy ocenie celów powietrznych jako obiektu ataku należy rozpatrzyć i ustalić możliwe wysokości i szybkość ich lotu, odległości wykrycia, czas dolotu od momentu wykrycia do osłanianego obiektu, skład grupy, jej ugrupowanie, możliwości samoobrony, charakter zakłóceń. Wnioski z oceny powinny dotyczyć charakteru celu powietrznego /nosiciela broni jądrowej, samoloty zakłócające, rozpoznawcze itp/, ich ważność /stopień zagrożenia ich dla naszych wojsk i obiektów/, czasu lotu od rubieży wykrycia do rubieży wprowadzenia do walki LM, otwarcia ognia przez artylerię raketową, przypuszczalnych rubieży odpalania pocisków klasy powietrze-ziemia, ilości sił własnych na każdy cel, sposobu walki z zakłóceniami radioelektronicznymi

Taka metoda oceny przeciwnika może być stosowana w okresie wypracowania decyzji do działań bojowych, jeżeli dane jakimi rozporządza dowódca noszą wiarygodny charakter. W toku walki dowódca dokonuje oceny już faktycznych zgrupowań samolotów w powietrzu i wychodząc z tej oceny, podejmuje decyzję do prowadzenia walki powietrznej w celu zniszczenia konkretnego celu.

O c e n a w o j s k w ł a s n y c h : w toku oceny wojsk własnych dowódca ustala jak najefektywniej wykorzystać posiadane siły i środki w zaistniałej sytuacji dla wykonania zadania bojowego tj. zadania przeciwnikowi jak największych strat przy zużyciu minimalnej ilości środków i podniesieniu minimalnych strat.

Dowódca podczas oceny wojsk własnych uwzględnia: skład bojowy oddziału /ZT/, poziom jego wyszkolenia, doświadczenie pododdziałów i ich dowódców, możliwości bojowe sprzętu będącego na uzbrojeniu w zakresie wykrycia i niszczenia celów powietrznych /naziemnych/ itp. w zależności od rodzaju wojsk.

Na podstawie oceny własnych możliwości bojowych dowódca określa siły dla wykonania zadania bojowego, sposób ich przygotowania i zabezpieczenia w toku działań. W tym miejscu należy zaznaczyć, iż dowódca określa kilka możliwych wariantów działań, stosownie do wniosków wyciągniętych z oceny nieprzyjaciela.

Każdy oddział czy związek taktyczny wojsk OPK będzie prowadził działania bojowe we współdziałaniu z innymi oddziałami tego samego rodzaju wojsk lub innego. Dlatego też przy ocenie sytuacji dowódca musi uwzględnić działania sąsiadów. Główną uwagę w tym względzie będzie zwracał na te momenty, które będą wpływały na wykonanie zadania przez podległe siły, a także w jakim stopniu własne działania wpłyną na wykonanie zadań przez sąsiadów.

Ze względu na różny skład wojsk OPK, dowódcy poszczególnych rodzajów wojsk ocenę sąsiadów będą przeprowadzali z różnego punktu widzenia, jednak zawsze w aspekcie jak najefektywniejszego wykonania zadania bojowego oraz wniosków z analizy zadania.

O c e n a t e r e n u : oceniając teren dowódca powinien ustalić w jakim stopniu będzie on oddziaływał na wykonanie zadania bojowego. Wpływ terenu na wykonanie zadania należy rozpatrywać w nawiązaniu do własnego rodzaju wojsk, gdyż w różnym zakresie będzie on oddziaływał na różne rodzaje wojsk. A zatem dowódca musi uwzględnić te czynniki, które jego zdaniem mogą utrudnić działania, a w związku z tym określić przedsięwzięcia do wykonania w celu wyeliminowania lub zmniejszenia ujemnego ich wpływu na działania bojowe. W nawiązaniu do przeciwnika należy określić wpływ terenu na możliwość wykonania nalotu przez lotnictwo na małych wysokościach, a także zastosowanie pocisków typu CRUIZE.

O c e n a s k a ż e ń i z a k a ż e ń : działania bojowe mogą być prowadzone w warunkach wojny przy zastosowaniu broni masowego rażenia. Dlatego dowódca zobowiązany jest dokonywać oceny skażeń i zakażeń. Przy ocenie tego elementu sytuacji powinien ustalić w jakim stopniu istniejące lub przewidywane skażenia i zakażenia wpłyną na wykonanie zadania i jakie w związku z tym należy wykonać przedsięwzięcia, aby zmniejszyć

ich oddziaływanie na wojska. W zakres oceny wejdą między innymi takie zagadnienia jak: stopień wyposażenia wojsk w środki ochronne, przygotowanie wojsk i sprzętu do prowadzenia walki w warunkach skażeń, możliwości udzielania pomocy siłom, które uległy zakażeniom itp. Wnioski z oceny skażeń i zakażeń powinny dotyczyć przede wszystkim wpływu tego oddziaływania na stopień gotowości bojowej wojsk do wykonania zadania oraz przedsięwzięć, które należy wykonać w celu uodpornienia wojsk na niszczące działania broni masowego rażenia.

O c e n a p o r y r o k u , d o b y i w a r u n k ó w a t m o s f e r y c z n y c h : nie bez wpływu na działania pozostają pora roku i doby. Dowódca przy ocenie tego elementu musi ustalić długość dnia, nocy, temperatury występującej w czasie i rejonie działań itp. Mają one bowiem wpływ na warunki działań órzeciwnika i wojsk własnych, wykorzystanie sił, maskowanie, zabezpieczenie warunków bytowych żołnierzy, sprzętu bojowego i jego eksploatacji. Dokonanie oceny tych elementów sytuacji pozwala dowódcy ustalić przedsięwzięcia do wykonania przez podległe wojska dla stworzenia sprzyjających warunków do działań.

Duży wpływ na działania bojowe wojsk OPK wywierają warunki atmosferyczne. Dowódca oceniając je ustala jakimi siłami może działać a jakimi nie, jakie należy przedsięwziąć środki zabezpieczenia, jak współdziałać z sąsiadami, jak wykorzystać personel nie mogący wziąć udziału w działaniach. Szczególnie dużo uwagi temu problemowi muszą poświęcić dowódcy jednostek lotniczych.

O c e n a c z a s u : przechodząc do oceny czasu, dowódca w świetle przeprowadzonej analizy zadania, uzyskanych wniosków z oceny sytuacji i określonego terminu gotowości bojowej do wykonania zadania, ustala terminy realizacji przedsięwzięć mających na celu przygotowanie podległych wojsk do wykonania zadania. Wnioski z oceny czasu powinny dotyczyć ilości i zakresu prac do wykonania w okresie przygotowania działań. Dlatego sztab powinien dokonać szczegółowych kalkulacji i w formie propozycji przedstawić je dowódcy, który zadecyduje co i kiedy należy wykonać.

W trakcie oceny sytuacji dowódca z każdego ocenianego elementu sytuacji wyciąga wnioski, jednakże przy każdym następnym elemencie uwzględnia wnioski z poprzednich.

Otrzymana suma wniosków z oceny poszczególnych elementów sytuacji pozwala na sformułowanie wniosków ogólnych, a na ich podstawie określenia możliwych wariantów działań.

IV. DECYZJA

=====

Kolejnym etapem w pracy dowódcy jest sformułowanie decyzji. Ważność tego etapu pracy wynika z tego, że dowódca wybiera spośród wielu możliwych wariantów działań bojowych, jeden jego zdaniem optymalny tj. zapewniający najefektywniejsze wykonanie zadania bojowego.

Treść decyzji dowódcy zależy od otrzymanego zadania bojowego i konkretnych warunków, w których będą prowadzone działania bojowe. Niezależnie jednak od wyżej wymienionych czynników treść decyzji zawsze powinna ujmować /rys.4/ wnioski z oceny nieprzyjaciela, zamiar działań, zadania dla podwładnych, sposób ich wykonania, organizację dowodzenia, współdziałania i wszechstronnego zabezpieczenia działań bojowych, termin osiągnięcia gotowości bojowej oraz ewentualne prośby do przełożonego.

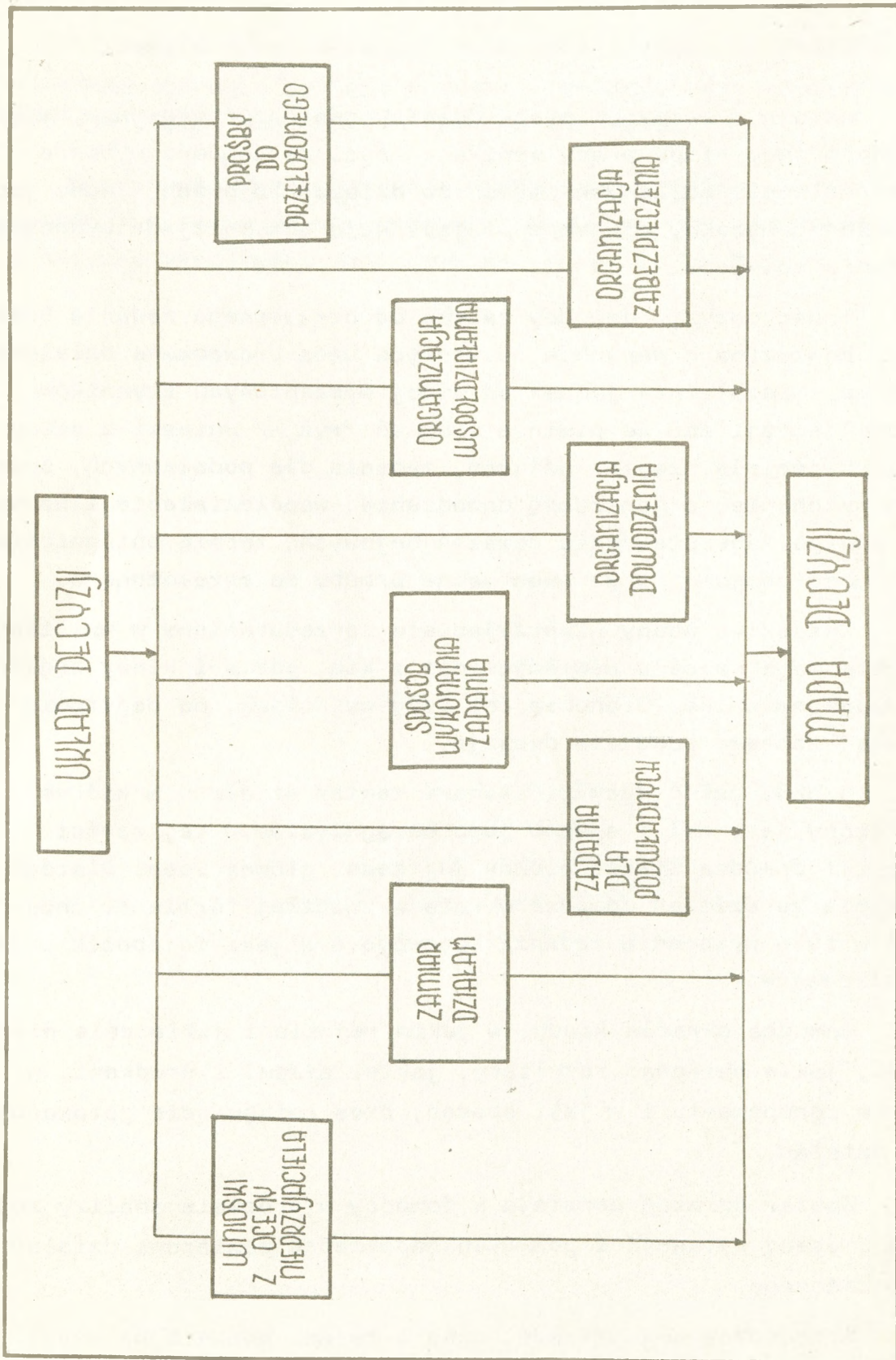
Wnioski z oceny nieprzyjaciela, przedstawione w zwięzłej formie mają na celu uświadomienie z kim, gdzie i kiedy będzie prowadzona walka. Stanowią one bazę wyjściową, na podstawie której została powzięta decyzja.

Główną część decyzji stanowi zamiar działań, w którym wyrażony jest cel i sposób jego osiągnięcia. W tej części decyzji dowódca wyraża główny jej sens, główną ideę. Dlatego w zamiarze działań dowódca wyraża w zwięzłej formie co chce osiągnąć w toku wykonania zadania bojowego i w jaki to sposób będzie realizowane.

Dowódca określa kiedy, w jakim rejonie i jakie cele niszczyć, jakie osiągnąć rezultaty, jakimi siłami i środkami, w jakim ugrupowaniu i w jaki sposób, czas osiągnięcia gotowości do działań.

Zamiar działań powstaje u dowódcy w procesie analizy zadania i oceny sytuacji i powinien odpowiadać zamiarowi działań przełożonego.

Praktyczny cel działań, czas i rejon, gdzie i na czym skupić główny wysiłek dowódca ustala w czasie analizy zadania. Pozostałe elementy ustala w trakcie oceny sytuacji.

RYŚ 4 UKŁAD DECYZYJNY

Zamiar działań bojowych jest głównym elementem decyzji i wiąże się z pozostałymi.

Na podstawie zamiaru formułuje się zadania dla podwładnych, ustala sposób ich wykonania, określa przedsięwzięcia z zakresu organizacji dowodzenia, współdziałania i wszechstronnego zabezpieczenia działań bojowych.

Dowódca w zadaniach dla podwładnych określa czas i rejon działań, stopień gotowości bojowej, sposób pełnienia dyżurów. Zadania bojowe dowódca określa dla poszczególnych pododdziałów z uwzględnieniem ich możliwości bojowych, stopnia wyszkolenia, doświadczenia itp.

Sposób wykonania zadania może ujmować wszystkie czynności związane od momentu rozpoczęcia do zakończenia działań. Stopień dokładności ujęcia sposobu wykonania zadania bojowego będzie zależał od warunków sytuacji, posiadanego doświadczenia bojowego wojsk inicjatywy dowódców itp.

Organizacja dowodzenia na okres prowadzenia działań bojowych to kolejny element decyzji. Dowódca określa konkretnie z jakiego stanowiska dowodzenia będzie kierował działaniami bojowymi, jak będzie zorganizowana łączność dowodzenia oraz wyznacza swego zastępcę.

Główne problemy współdziałania wewnątrz oddziału czy związku taktycznego dowódca określa w zamiarze działań bojowych, a szczegóły konkretyzuje podczas stawiania zadań bojowych. Współdziałanie pomiędzy sąsiednimi oddziałami /związkami taktycznymi/ organizuje przełożony dlatego w swojej decyzji dowódca przedstawia je tak, jak to określił przełożony. Niekiedy dowódca może konkretyzować lub uzgodnić niektóre zagadnienia wynikające z sytuacji, specyfiki wykonania zadania, warunków bazowania własnych i współdziałających wojsk.

W decyzji dowódca określa również zadania w zakresie wszechstronnego zabezpieczenia działań bojowych. Wiadomo bowiem że zabezpieczenie działań bojowych obejmuje cały kompleks zagadnień /rozpoznanie, obronę i ochronę, obronę przeciwlotniczą, obronę przed bronią masowego rażenia itp./ organizowanych przez sztab i szefów służb w celu stworzenia sprzyjających warunków dla wykonania zadania bojowego.

Ponieważ sytuacja z zasady będzie złożona, a w działaniach będą brać udział różne siły i środki, dowódca określa, które przedsięwzięcia należy wykonać własnymi siłami, a które potrzebują pomocy przełożonego i sił współdziałających.

Dowódca powinien sformułować swoją decyzję, tak, żeby podwładni zrozumieli jej treść, jak to rozumie on sam. Pomocą w tym względzie powinna być mapa decyzji, przedstawiająca wszystkie elementy decyzji w sposób graficzny. Krótko i jasno sformułowany cel działań oraz zadania bojowe ilustrowane na mapie stanowią gwarancję, że podwładni jednakowo rozumieją decyzję, przejawia inicjatywę, aktywność i twórczość przy wprowadzeniu jej w życie.

V. ORGANIZACJA PRACY DOWÓDCY I SZTABU PODCZAS WYPRACOWANIA
=====

DECYZJI I POSTAWIENIA ZADANIA
=====

Podjęcie decyzji nie jest celem samym w sobie. Bez względu na to, że decyzja została powzięta prawidłowo i naukowo właściwie uzasadniona, może ona stracić dużo na wartości jeżeli nie zostanie we właściwym czasie doprowadzona do wykonawców oraz nie zostaną zrealizowane przedsięwzięcia, które mają zabezpieczyć jej wykonanie.

Podjmując decyzje dowódca powinien zawsze racjonalnie wykorzystać czas jakim dysponuje, kierując się zasadą, iż mniejszą część przeznaczyć dla siebie i sztabu a większą dla bezpośredniego przygotowania sił i środków do wykonania zadania bojowego.

Czas, jakim może rozporządzać dowódca na wypracowanie decyzji i postawienie zadań bojowych podwładnym zależy od warunków otrzymanego zadania bojowego i sytuacji taktycznej /powietrznej/.

Można wobec tego stwierdzić, że czynnik czasu będzie decydował o wyborze odpowiedniej metody pracy dowódcy i sztabu.

Przy dużej ilości czasu na organizację działań bojowych zadania bojowe podwładnym stawiane są po całkowitym zakończeniu planowania działań przez szczebel nadrzędny. Dowódcy i sztaby różnych szczebli dowodzenia włączają się do planowania działań bojowych kolejno. Na przykład dowódca jednostki otrzymuje zadanie bojowe, przeprowadza analizę zadania, ocenia sytuację, wysłuchuje referatów /meldunków/ wszystkich lub niektórych oficerów sztabu i szefów służb, podejmuje decyzję i zapoznaje z nią sztab i szefów służb.

Sztab na podstawie decyzji opracowuje rozkaz bojowy i zarządzanie w zakresie zabezpieczenia działań bojowych i przekazuje je do pododdziałów. Po otrzymaniu zadania bojowego dowódca i sztab przystępują do pracy. Dowódca także w pełnym zakresie wykonuje prace podczas wypracowania decyzji i postawienia zadań bojowych dowódcom kompanii. Po otrzymaniu zadania bojowego

dowódcy przystępują do przygotowania pododdziałów do pracy bojowej rys.5.

Przedstawiona metoda pracy dowódcy i sztabu podczas wypracowania decyzji i postawienia zadań bojowych podwładnym w pełni uwzględnia wszystkie czynniki wywierające wpływ na decyzje oraz szczegółowe zaplanowanie działań przed postawieniem zadań bojowych podwładnym.

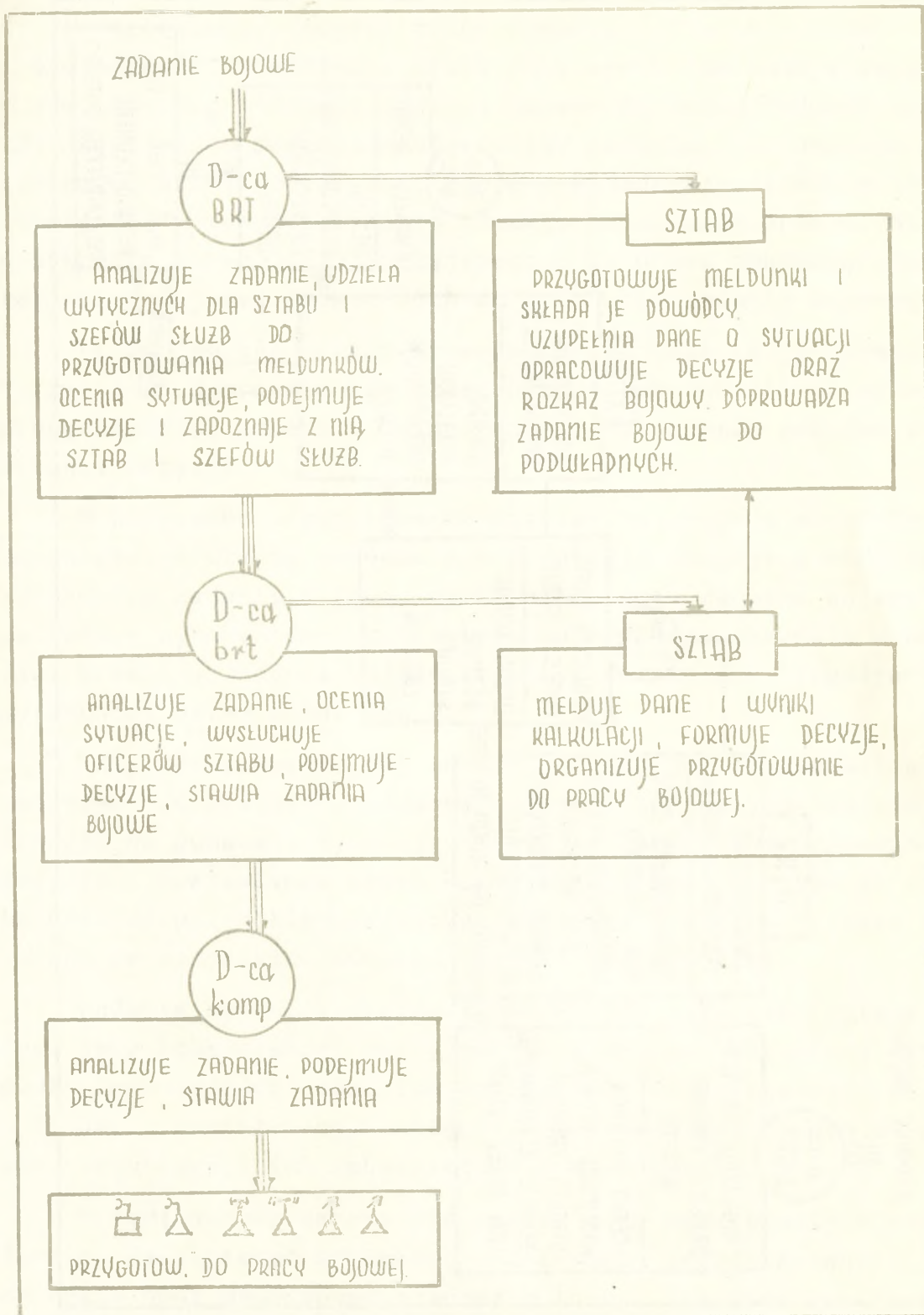
W warunkach ograniczonej ilości czasu dowódca i sztab powinni przyjąć taki model pracy, który by stwarzał podstawy do równoległego planowania działań bojowych na kilku szczeblach dowodzenia. Metoda taka polega na tym, że po otrzymaniu zarządzeń przygotowawczych wszystkie sztaby jednocześnie przystępują do organizacji działań bojowych rys.6.

Przy takiej metodzie pracy, dowódca po otrzymaniu zadania bojowego, przeprowadza jego analizę, która ocenia sytuację, określa zamiar działań i zadania bojowe dla podwładnych w ogólnych zarysach oraz sposób i kolejność wykonania niezbędnych przedsięwzięć w zakresie przygotowania i zabezpieczenia działań bojowych.

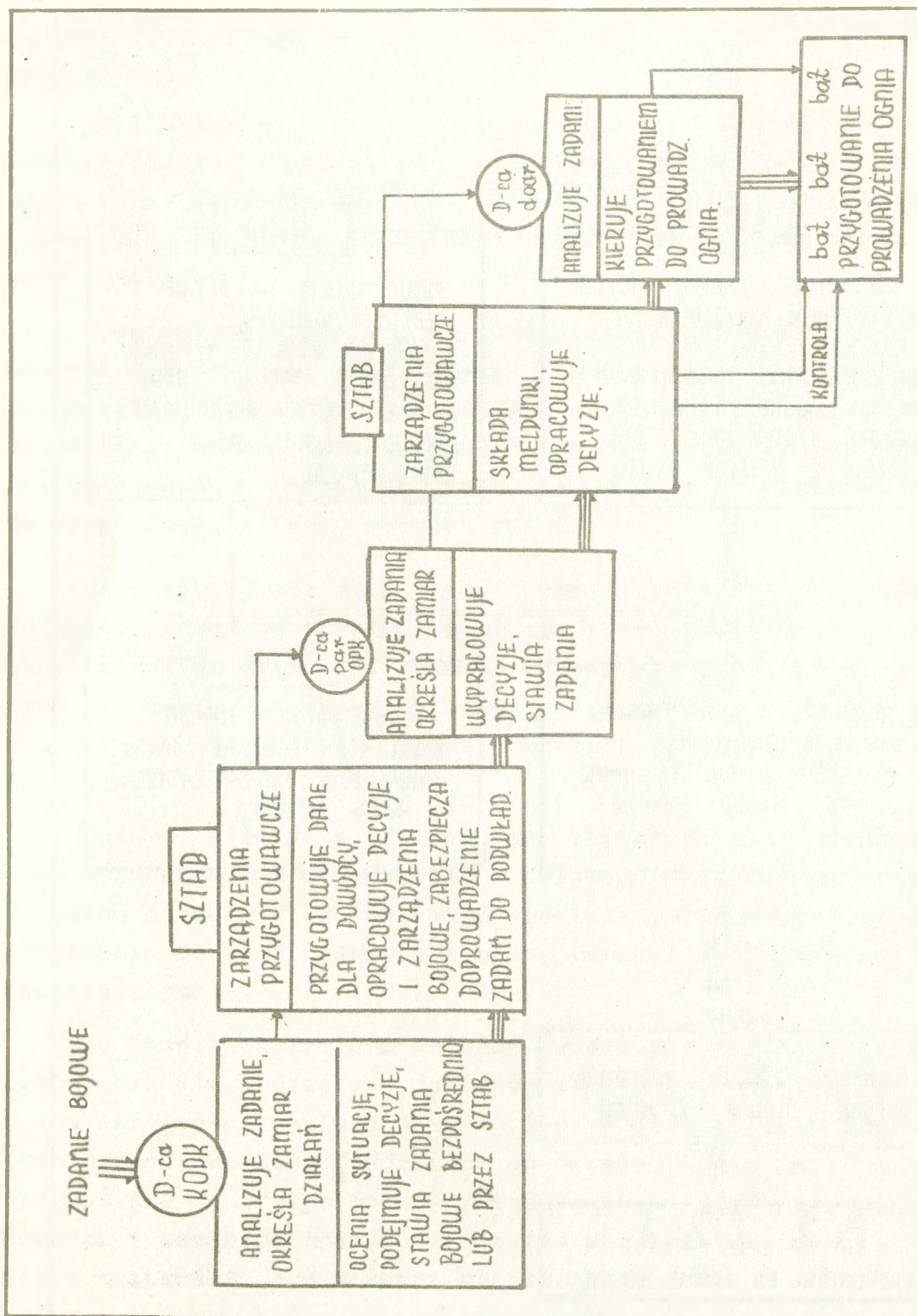
Jasny i właściwie sformułowany zamiar działań spełnia doniosłe znaczenie w organizacji i celowego ukierunkowania pracy oficerów sztabów i szefów służb podczas wypracowania decyzji, planowania działań bojowych i przygotowania pododdziałów do wykonania zadań.

Na podstawie zamiaru działań wydaje się zarządzenia przygotowawcze dla podległych dowódców i sztabów, orientujące ich o charakterze przyszłych działań i przedsięwzięciach zapewniających przygotowanie pododdziałów do działań. Pozwala to od razu włączyć się do przygotowania prowadzenia działań bojowych. Dowódca i sztab po wydaniu zarządzeń przygotowawczych, kontynuuje prace w zakresie organizacji działań bojowych.

Wraz z pracą dowódcy nad podjęciem decyzji szef sztabu organizuje pracę sztabu i szefów służb dla przygotowania danych niezbędnych dowódcy. Podczas tej pracy udokładnia się informacje o przeciwniku, prowadzi niezbędne kalkulacje operacyjno-taktyczne, opracowuje zarządzenia bojowe i zarządzenia szefów służb.

RYC. 5 METODA PRACY DOWÓDCY I SZTABU NAD WYPRACOWANIEM DECYZJI I DOPROWADZENIA ZADANIA BOJOWEGO DO PODLEKADNYCH W WARUNKACH WYSTARCZAJĄCEJ ILOŚCI CZASU.

RYŚ 6 METODA PRACY DOWÓDCY I SZTABU PODCZAS WYPRACOWANIA DECYZJI I DOPROWADZENIA ZADANIA BOJOWEGO DO PODWŁADNYCH W WARUNKACH OGRANICZONEJ ILOŚCI CZASU.

Po ogłoszeniu decyzji przez dowódcę oficerowie sztabu i szefowie służb wykonują prace związane z realizacją decyzji. W tym celu doprowadzają zadania bojowe do bezpośrednich wykonawców, kontrolują prawidłowość analizy zadania /czy odpowiada ona zamiarowi przełożonego/, ustalają i uzgadniają zagadnienia współdziałania. W tym też okresie zlecają realizację przedsięwzięć w zakresie zabezpieczenia bojowego oraz przeprowadzają kontrole gotowości bojowej podwładnych do wykonania zadania bojowego.

Przedstawiona metoda stwarza warunki dla racjonalnego wykorzystania dysponowanego czasu bez uszczerbku dla właściwości pracy dowódcy, sztabu i bezpośrednich wykonawców podczas wypracowania decyzji.

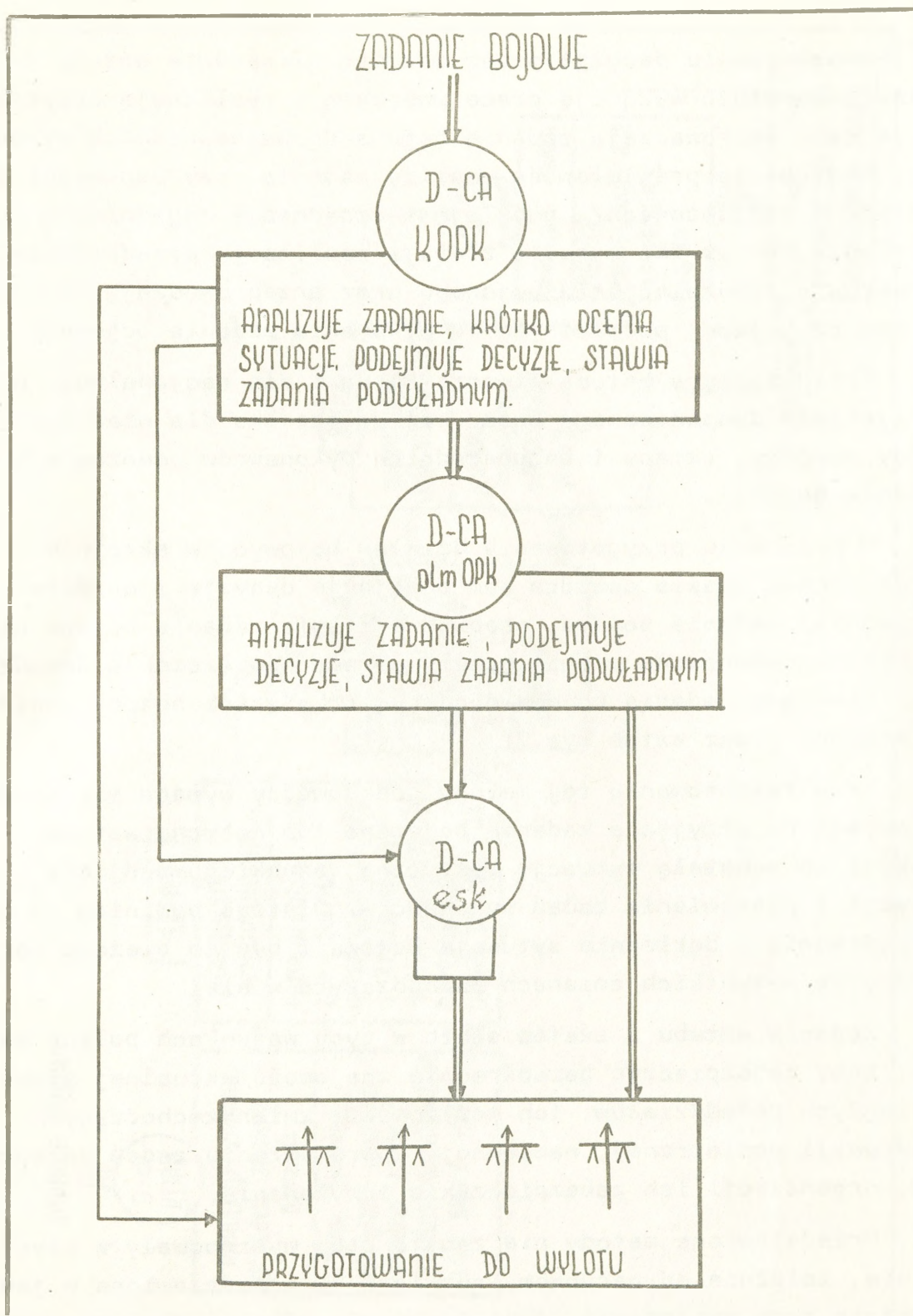
W przypadku przygotowania działań bojowych w skrajnie ograniczonym czasie dowódca sam podejmuje decyzje i określa /uzgadnia/ zadania bojowe, osobiście stawia zadania bojowe bezpośrednim wykonawcom z ominięciem pośredniego szczebla dowodzenia. Niekiedy zadania bojowe mogą być przekazane bezpośrednim wykonawcom przez sztab rys.7.

Przy zastosowaniu tej metody, od dowódcy wymaga się stałej gotowości do przyjęcia zadania bojowego lub natychmiastowej reakcji na powstałą sytuację taktyczną, szybkiego podjęcia decyzji i postawienia zadań wykonawcom. Dlatego powinien on znać bezpośrednio i dokładnie sytuację bojową i być na bieżąco zorientowany we wszystkich zmianach zachodzących w niej.

Zadanie sztabu i szefów służb w tych warunkach polega na tym, żeby zabezpieczyć bezpośrednią znajomość aktualnej sytuacji podległych pododdziałów, ich możliwości, zmian zachodzących w sytuacji powietrznej, naziemnej, doprowadzeniu zadań do wykonawców, organizacji ich zabezpieczenia i wykonania.

Przedstawione metody nie zawsze będą występowały w czystej formie, zależnie od warunków, rozwiązania przedstawione w jednej metodzie mogą występować również w innej. Tak więc zastosowanie odpowiedniej metody pracy dowódcy i sztabu będzie uzależnione od :

- zakresu i treści wykonywanego zadania ;
- treści i formy otrzymanego nowego zadania bojowego ;

RYŚ. 7 METODA PRACY DOWÓDCY NAD WYPRACOWANIEM DECYZJI W WARUNKACH SKRAJNIE OGRANICZONEGO CZASU.

- warunków w jakich przygotowuje się wykonanie zadania bojowego ;
- zdolności organizatorskich, zasobu wiedzy, doświadczenia bojowego dowódcy, szefa sztabu i innych oficerów dowództwa i sztabu ;
- wyposażenia w środki techniczne, a głównie od dysponowanego czasu na organizację działań ;
- metody pracy przełożonego.

Z A K O Ń C Z E N I E

=====

Powzięcie uzasadnionej i we właściwym czasie decyzji jest jednym z ważniejszych obowiązków dowódcy w zakresie dowodzenia podległymi mu wojskami.

Dowódca podejmuje decyzje podczas analizy zadania i oceny sytuacji. Jest to złożony proces myślowy. Dowódca zmuszony jest przeanalizować wpływ dużej ilości elementów sytuacji, przewidywać ich możliwe zmiany, powziąć decyzje, jako zasada, w ograniczonym czasie.

W procesie poznawania związków i stosunków licznych zjawisk dowódca wykrywa powiązania jakościowe i ilościowe czynników, charakteryzujące dane zjawiska. Dlatego w swej pracy myślowej posługuje się logicznymi i matematycznymi metodami wnioskowania.

Przedstawiona metodyka wypracowania decyzji nie może być przyjęta jako jedyna recepta dla wszystkich sytuacji i warunków w jakich znajduje się dowódca. Metodyka może zmieniać się w zależności od konkretnych warunków i sytuacji. Określa ona kolejność pracy dowódcy i daje pogląd o metodach stosowanych podczas analizy zadania, oceny sytuacji i formułowania decyzji. Doświadczony dowódca zawsze wykorzystuje mniejszą ilość czasu na podjęcie decyzji tak, jak to przewiduje metodyka i to musi się stać jego nawykiem.

Omawiana metodyka wypracowania decyzji przez dowódcę ma praktyczne zastosowanie na wszystkich szczeblach dowodzenia bez względu na rodzaj wojsk OPK.

Warunki w jakich dowódca podejmuje decyzję powodują wybór odpowiedniej metody organizacji pracy. Głównym czynnikiem mającym wpływ na wybór odpowiedniej metody pracy jest ilość dysponowanego czasu na organizację działań. Trzeba przyjąć zasadę, że należy w maksymalnie krótkim czasie przekazać zadania bojowe podwładnym.

Dokładna znajomość przez oficerów wojsk OPK metodyki wypracowania decyzji oraz metod organizacji pracy dowódcy i sztabu w dowolnych warunkach sytuacji bojowej stwarza realne możliwości podjęcia uzasadnionej decyzji i przekazanie zadań bojowych wykonawcom przy najmniejszej stracie czasu.

Dodatkowo powielono
i rozesłano wg rozdz.
na egz. pozost. w aktach

dnia 18.08.78 r.
nr pf 1655/OPK

